

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji - recenzja

Author: Urszula Szuścik

Citation style: Szuścik Urszula. (2019). Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji - recenzja. "Cieszyński Almanach Pedagogiczny" (T. 6 (2019), s. 141-143).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Red. Józefa Bałachowicz, Irena Adamek:
*Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych
nauczycieli wczesnej edukacji*
Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej,
Warszawa 2017, 264 s.

Książka *Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji* pod redakcją naukową Józefy Bałachowicz i Ireny Adamek jest ważną współczesną publikacją poświęconą zagadnieniu kształcenia nauczycieli, szczególnie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. W publikacji przedstawiono założenia i wyniki badań, które zostały przeprowadzone przez podzespół problemowy Zespołu Edukacji Elementarnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Głównym celem badań było poznanie, jak nauczyciele rozumieją kreatywność w ujęciu szerokim i wąskim, w odniesieniu do swojej praktyki pedagogicznej wobec dziecka i swojego rozwoju zawodowego. Badania przeprowadzono wśród studentów kierunków pedagogicznych w uczelniach wyższych, które kształcą nauczycieli do pracy w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej. Uwzględniono następujące obszary badań:

1. kreatywność i możliwości jej interpretacji (jako cecha, atrybut, przymiot, własność, właściwość, charakter),
2. poziom wiedzy o twórczości, jej definicje, rodzaje,
3. czynniki sprzyjające i przeszkadzające w twórczości,
4. style myślenia studentów, które sprzyjają kreatywnemu rozwiązywaniu problemów,
5. przyszły nauczyciel a jego oczekiwania wobec kreatywności uczniów,
6. ujęcie kreatywności (twórczości) w programach kształcenia nauczycieli.

Badania miały charakter diagnostyczny, sprawdzający przygotowanie do kreatywnej pracy pedagogicznej przyszłych nauczycieli na kierunkach pedagogicznych specjalności nauczycielskich.

Publikację otwiera obszernie wprowadzenie teoretyczne, które dotyczy rozważań nad współczesnym dyskursem kształcenia nauczycieli. Dalej następuje dziewięć rozdziałów. Zostały one opracowane przez poszczególnych uczestników projektu badawczego.

Rozdział 1. na temat *Swoistość postrzegania kreatywności* opracowany przez Teresę Parczewską i Iwonę Zwierzchowską ukazuje wielość rozumienia twórczo-

ści i kreatywności. Autorki omówiły czynniki sprzyjające i hamujące kształcenie postaw i zachowań kreatywnych w edukacji. Wskazały na konieczność podkreślenia cechy kreatywności w kształceniu nauczycieli i uczniów.

Rozdział 2. pt. *Metodologia badań* napisany przez Irenę Adamek prezentuje założenia badań i ich organizację. Do badań dobrano docelowo grupę studentów studiów licencjackich i magisterskich z pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, którzy kończyli studia, a tym samym mieli już formalnie kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela edukacji elementarnej. Badania zostały przeprowadzone w maju i czerwcu 2015 roku.

Rozdział 3. *Spoleczne reprezentacje kreatywności i kreatywnego nauczyciela podzielane przez studentów wczesnej edukacji* Marty Krasuskiej-Betiuk i Zuzanny Zbróg prezentuje wyniki badań społecznych rozumienia kreatywności i osób kreatywnych przez studentów. Studenci kreatywność konceptualizują jako twórczość i pomysłowość. Postawa nauczyciela i chęć doskonalenia umiejętności oraz przekraczania dotychczasowych granic interpretacji pozwala na zmianę w kierunku twórczego rozwoju osobowego i zawodowego.

Rozdział 4. *Aspekty twórczości w poglądach i samoocenie studentów wczesnej edukacji* oraz rozdział 5. *Postawy wobec osób twórczych a samoocena badanych studentów* Tatiany Kłosińskiej i Elżbiety Marek, to opracowania, w których autorki omawiają wyniki badań nad postrzeganiem osób twórczych przez studentów i cech jakie się im przypisuje. Z wyników badań daje się wysnuć wniosek, że zarówno uczelnia, którą kończą studenci, jak i ich subiektywne postrzeganie twórczości, rzutują na działania kreatywne w życiu i w przyszłej pracy.

Rozdział 6. *Style myślenia studentów wczesnej edukacji a twórcze podejście do rozwiązywania problemów* Zuzanny Zbróg i Marty Krasuskiej-Betiuk ukazuje wyniki badań w zakresie związków między stylami myślenia studentów a kreatywnym rozwiązywaniem problemów. Autorki odniosły wyniki badań do teorii stylów myślenia Roberta J. Stenberga i rozwiązywania problemów według koncepcji Andrzeja Strzałeckiego. Badania prezentują podstawę poznawczą zachowań kreatywnych przyszłych nauczycieli, ich sposobów myślenia.

Rozdział 7. *Determinanty postawy twórczej/kreatywnej, inhibitory i stymulatory kompetencji kreatywnych w ocenie badanych studentów* Jolanty Nowak wskazuje na potencjał kreatywności przyszłych nauczycieli i ich możliwości refleksyjnego wglądu w proces edukacji.

Rozdział 8. *Obraz idealnego ucznia – oczekiwania przyszłych nauczycieli* Józefy Bałachowicz, Barbary Kurowskiej, Agnieszki Olechowskiej prezentuje wyniki badań nad postrzeganiem przyszłego kreatywnego ucznia przez studentów. Mówi również o uwarunkowaniach kulturowych, środowiskowych procesu projekcji i recepcji cech kreatywnych uczniów.

Rozdział 9. *Kreatywność w programach kształcenia studentów* Ireny Adamek pokazuje przykłady kreatywnych rozwiązań w kształceniu nauczycieli na studiach, umożliwiające nabywanie przez nich kreatywnych kompetencji pedagogicznych.

Całość publikacji zamyka *Zakończenie*, które stanowi podsumowanie całości badań i zawiera podstawowy postulat, aby kreatywność w wymiarze osobowym i zawodowym była mocniej akcentowana w kształceniu studentów. Wartość i użyteczność książki podnoszą: bogata bibliografia, noty o autorach, aneks, w którym zamieszczono kwestionariusze ankiet zastosowanych w badaniach (kwestionariusz ankiety dla studentów pedagogiki; kwestionariusz ankiety „Mój idealny nauczyciel”).

Publikacja stanowi cenne źródło informacji i inspiracji dla nauczycieli akademickich i nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej oraz przedszkolnej.

Urszula Szuścik